

VIEŠOJI ĮSTAIGA ROMŲ VISUOMENĖS CENTRAS

Kodas 125607735 Metalo g. 23a, LT-02190 Vilnius Tel./faksas 210 4134

Veiklos ataskaita už 2016 m.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centras (toliau – Įstaiga) įsteigta 2001 m. liepos 19 d. Įstaigos kodas – 125607735, 2004 m. gruodžio 21 d. išduotas Juridinių asmenų registravimo pažymėjimas Nr. 045561, buveinės adresas – Metalo g. 23A, Vilnius.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.

Įstaigos pagrindinis tikslas – Romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą.

Įstaigai nuo 2004 m. gruodžio 21 d. suteiktas paramos gavėjo statusas.

Įstaiga iš ūkinės-komercinės veiklos per 2016 m. pajamų neuždirbo. Įstaigos finansiniai metai yra kalendoriniai metai, finansinių metų pradžia – sausio 1 d. pabaiga gruodžio 31d.

Viešoji įstaiga Romų visuomenės centro 2016 metų veiklos ataskaita parengta vadovaujantis 1996-07-03 LR Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 12 straipsnio nuostatomis

Viešosios įstaigos Romų visuomenės centras tikslai, veiklos tikslų įgyvendinimas ir veiklos rezultatai:

- romų etninės mažumos visavertis integravimas į Lietuvos visuomenės gyvenimą;
- romų tautinio savitumo išsaugojimas atsižvelgiant į specifines jų gyvenimo sąlygas;
- pažangių romų, lietuvių ir kitų tautų bendradarbiavimo idėjų propagavimo Lietuvoje ir užsienyje skatinimas;
- statistinės, istorinės bei demografinės medžiagos apie Lietuvos romus kaupimas ir sisteminimas;
- konferencijų, seminarų, apvalaus stalo pasitarimų ir kitų renginių, susijusių su romų, kitų tautinių mažumų problemomis ir tautiniais santykiais, organizavimas;
- ryšių su atitinkamomis organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje palaikymas;
- formaliojo ir neformaliojo švietimo paslaugų teikimas;

- konsultacijų gyventojams tautinių mažumų teisių ir apsaugos klausimais teikimas bei kita teisinė pagalba;
- su romų bendrijos veikla susijusių kultūros renginių organizavimas;
- etninio nepakantumo mažinimas, dalyvavimas Lietuvos žmogaus teisių koalicijoje, Europos tinkle prieš rasizmą (ENAR), Europos romų vietinių organizacijų tinkle (ERGO) bei kitų antidiskriminacinių priemonių vykdymas;
- dalyvavimas Lietuvos ir Europos Sąjungos projektuose.

2016 m. VšĮ Romų visuomenės centras pagal 2016-04-22 Romų integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugų Vilniuje ir Šalčininkų rajone teikimo sutartį.Nr. SP-29su Tautinių mažumų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikė romų tautinės mažumos integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugas.

Paslaugos buvo atliekamos etapais, suteiktos laiku ir pilnai.

1. Paslauga „Romų vaikų neformalaus ugdymo renginių organizavimas Vilniuje“

1.1. Integracijos ir socializacijos užsiėmimų organizavimas ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams;

1.1. Dauguma Vilniaus Kirtimų taboro vaikų, lankančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes yra iš daugiavaikių nepasiturinčių šeimų. Socializacijos ir integracijos užsiėmimus lankė 20 vaikų grupė, kurių tematika ir turinys ugdo socialinius įgūdžius, skatina vaikų motyvaciją savirealizacijai bei integracijai į platesnę visuomenę. . Patyrusios pedagogės kvalifikuotai parengė temas, atspindinčias aktualias problemas, apgalvojo ir naudojo priimtinas, patrauklias ir lanksčias formas konsultacijoms. Integracijos ir socializacijos užsiėmimai, kuriems vaikai lieka po pamokėlių, suteikia jiems galimybę turiningai leisti laiką po pamokų: žaidybine forma pedagogai formuoja socialinius įgūdžius, elgesio normas, suteikia papildomas žinias, motyvuoja plėsti akiratį. Šiems užsiėmimams skirta 240 valandų;

1.2. Integracijos ir socializacijos užsiėmimų organizavimas mokyklinio amžiaus vaikams;

Konsultacijas, skirtas mokyklinio amžiaus vaikams lankė 30 vaikų.. Atsižvelgiant į temą ir aktualią problemą, grupė buvo dalijama į dvi dalis: pagal amžių – jaunesnio mokyklinio amžiaus ir paauglių, berniukų ir mergaičių.

Kadangi didelę grupę suvaldyti sunku, grupę teko dalinti į dvi dalis, užsiėmimus ta pačia tema mokytojos vedė 2 kartus. Vaikai dažnai buvo konsultuojami individualiai. Pastebėta, kad ypač paaugliai labiau renkasi individualius pokalbius, bendrauja atviriau ir įdėmiau išklauso. Grupiniai užsiėmimai buvo interaktyvūs, dinamiški, pritaikyti vaikų interesams, atkreipiant dėmesį į aktualijas. Pedagogų manymu, svarbu sudominti vaikus., socializaciją skatina temos, nagrinėjančios tolerancijos, diskriminacijos atvejus,

Vertinant užsiėmimų efektyvumą, pastebėta, kad paprotinė teisė ir tradicijos įtakoja paauglių gyvenimą žymiai daugiau. Kartais pedagogų siūloma taisyklė konfrontuoja su romų tarpe nusistovėjusiu požiūriu, bet vis dažniau su paaugliais diskutuojama apie ankstyvųjų santuokų problemas, sukeliančius rūpesčius. Vis dažniau ir skiriama dėmesio lytiškumo ugdymui, atsakingos tėvystės įgūdžių formavimui.

Viso šioms konsultacijoms skirta 440 valandų.

1. 3. Romų muzikos ir dainavimo būrelio organizavimas:

Romų muzikos ir dainavimo būrelį lankė 10 romų vaikų. Užsiėmimams skirta 264 val.

Muzikos vadovė N. Petročenko stengėsi sudominti vaikus, sudaryti koncertinį repertuarą iš romų autentiškų dainų. Pastebėta, kad romai, gyvenantys Kirtimuose, nežino dainų žodžių, taigi pamokyti vaikus gali tik muzikos vadovė. Romų vaikai, kaip ir visi, vengia folklorinės muzikos ir dainų, vadovės ir viso RVC kolektyvo užduotis – sužadinti meilę autentiškai muzikai, parodyti, kad būtent ta muzika žavi žmones. Be to, užsiėmimu uždavinys - supažindinti vaikus su lietuvių muzika, išmokti populiarias dainas. Vadovė rengia atlikėjus skirtingiems pasirodymams.

1. 4. Romų tautinių šokių būrelio organizavimas

Tautinių šokių būrelio užsiėmimus vedė ansamblio „Sare roma“ šokėja Anžela Kaldaros. Šiems užsiėmimams buvo skirta 264 val. Būrelį lankė 10 vaikų ir paauglių, įtrauktų į koncertinę ansamblio „Roma de drom“ grupę. Tačiau repetitijos, šokių konkursai vyksta kasdien, kartu šoka ir daug kitų vaikų;

1. 5. Meno terapijos ir dailės būrelio organizavimas

Nuolat būrelį lankė 10 vaikų. Pagal numatytą planą buvo organizuojamos kūrybinės dirbtuvės, piešinių ekspozicijos. Nuo Centro įkūrimo nuolat veikiantis Dailės būrelis tarnauja kaip terapijos priemonė, kurio metu vaikai emociškai ir išsikrauna ir pasikrauna. Mokytojos D. Drazdauskienės taikoma meno terapijos metodika labai pasitvirtino, nes ji nevaržo, neįpareigoja, bet skatina saviraišką su tikslu kelti kiekvieno romų vaiko savivertę bei pasitikėjimą savimi. Romų vaikai yra gabūs menams, kaip ir visi vaikai yra kūrybingi, emocionalūs, sudominus, noriai įsitraukia į procesą. Dailės būrelis yra populiarus, gausiai lankomas. Šiai veiklai skirtos 104 val. netenkina poreikio – reikėtų daugiau laiko skirti vaikų, turinčių nemažai psichologinių ir socialinių įgūdžių problemų, terapiniams užsiėmimams.

1. 6. Romų vaikų pilietiškumo ir bendruomeninių gebėjimų ugdymo užsiėmimai

Kirtimuose gyvenantys vaikai ir paaugliai gyvena skurdžiomis ir nepalankiomis asmenybės vystymuisi sąlygomis, kas sąlygoja saugumo, pasitikėjimo bei stabilumo jausmą. RVC siekia jiems suteikti kuo daugiau gražių akimirku, padovanoti neišdildomų įspūdžių, pagerinti jų psichologinę būseną nors „tai akimirkai“. RVC darbuotojai ugdė romų vaikų bendruomeninius gebėjimus, įtraukiant ir tėvus ar kitus suaugusiuosius šeimos narius. Tuo tikslu surengta virš 20 renginių, išvykų.

Šiandieninė situacija Vilniaus Kirtimų tabore gyvenančių romų bendruomenėje yra labai komplikuota. Daug labai vaikų auga be motinų (daugelis jų atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje). Norėdami užbėgti įvykiams už akių ir siekdami ugdyti tiek suaugusiųjų, tiek jaunosios kartos atsakomybės jausmą bei plėsti akiratį, balandžio 26 d. buvo organizuota paskaita „Motinos diena- valstybinė šventė“. Į susitikimą buvo pakviesti dienos centrą lankantys paaugliai, jų mamos, globėjos ar senelės. Prie renginio prisijungė ir keletas vyrų. Paskaitoje pedagogė Dalia Subatavičienė kalbėjo apie ypatingą motinos svarbą kiekvieno žmogaus gyvenime. Tradiciškai esant šiltiems orams rudenį ar pavasarį organizuojamos pažintinės iškylos į Bernardinų sodą. Gegužės 24 d. vyko grupė vaikų į žuvinimo akciją Vilnelės upėje, kurią antrus metus organizuoja Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos. Į upę buvo leidžiami lašišų ir upėtakių jaunikiukai. Šios išvykos tikslas – ugdyti vaikų socialinius įgūdžius, ugdyti meilę gamtai, formuoti ekologinius įgūdžius.

Antrus metus vykstantis tarptautinis teatro festivalis „LABAS“, skirtas patiems mažiausiems žiūrovams. Airijos ambasados iniciatyva Centro vaikai gegužės 15 d. buvo pakviesti žiūrėti Kroatijos menininkų sukurtą spektaklį „Istorija apie spalvas“. Į šį renginį vyko grupelė nuosekliai ir pažangiai lankančių priešmokyklinio ugdymo grupę vaikų, kurie aktyviai dalyvavo balandį organizuotoje švarinimosi ir tvarkymosi akcijoje „DAROM“. Tarptautinė vaikų gynimo diena, birželio 1-ąją, Vyriausybės rūmuose vyko "NVO vaikams konfederacijos" rengiamas ir Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus globojamas renginys "Vaikų žvaigždynas".

Romų visuomenės centro darbuotojai, tęsdami bendruomeninių gebėjimų ugdymo programą, liepos 22 d. organizavo užsiėmimą "Jaunasis virėjas" . Užsiėmimo tikslas – plėsti vaikų akiratį apie sveiką mitybą, ugdyti vaikų žinias apie maisto produktų rūšis ir jų kilmę, ugdyti socialinius ir higienos įgūdžius bei skatinti savarankiškumą ir kūrybiškumą. Užsiėmimo metu vaikai buvo supažindinti su saugaus elgesio bei higienos taisyklėmis gaminant maistą. Kiekvienam jaunajam virėjui buvo skirta individuali darbo vieta, bei užduotis.

Rugpjūčio 4 d. Romų visuomenės centro lankytojai dalyvavo stalo žaidimų popietėje. Neįprasto susidomėjimo renginys sulaukė dėka tėvų dalyvavimo. Suaugę romai lieka vaikais – azartiški, nuoširdžiai džiaugiasi ir pergyvena. Populiariausias žaidimas – šaškės, norinčių ir mokančių rungtyniauti daugiausia. Turnyre sudalyvavo 10 vaikų ir paauglių ir keturi tėvai.. Įdomiai praėjo ir Reversi žaidimo turnyras.

Rugpjūčio 17 d. Romų visuomenės centro lankytojai vyko į Vingio Forum Cinema. Tai buvo ilgai lauktas įvykis: bilietais į kiną buvo apdovanoti geriausi stovyklautojai, laimėję turnyrą vasaros poilsio stovykloje GUOSTA. Be to, prieš porą savaitių Romų visuomenės centre vyko Linksmieji startai. Stipriausi sportininkai buvo apdovanoti prizais, laimėtojai pakviesti į kiną.

2016 m. rugsėjo 08 d. tradiciškai pirmąją mokslo metų savaitę organizuojama šventė visiems RVC Dienos centro vaikams, skirta mokslo metų pradžiai. Šiuo renginiu siekiama pasveikinti ir paskatinti visus romukus lankyti mokyklą, palinkėti jiems sėkmės ir gražaus bendradarbiavimo su pedagogais. Į renginį atvyko svečiai iš įvairių organizacijų Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vyr. specialistas teisės ir personalo klausimais Robert Duchnevič, Ryšių su tautinėmis bendrijomis skyriaus vyr. specialistės Gražina Sluško, Vilniaus miesto socialinės paramos centro Socialinio darbo skyriaus vyr. soc. darbo organizatorės Ona Pampikienė. Salininkų seniūnaitė Ramutė Nalivaikienė bei Vilniaus miesto Statinių naudojimo priežiūros poskyrio vyr. specialistas Vilius Nalivaika. Šventėje buvo organizuoti judrūs žaidimų, šokių, šaudymo lankais, piešimo ant skėčių konkursai. Renginio veiklose dalyvavo ir tėvai (mamos), kurie labai gražiai ir noriai piešė ant skėčių, buvo aktyvūs sirgaliai. Aktyviausi ir produktyviausi dalyviai buvo apdovanoti prizais. Nugalėtojams padovanota ekskursija į žirgyną „Perkūno žirgai“, įsikūrusiame Būdos kaime (Trakų rajonas).

Žirgai romams labai svarbus ir mylimas gyvūnas. Todėl 2016 m. rugsėjo 22 d. buvo suorganizuota išvyka jauniems romukams į žirgyną. Šios išvykos tikslas – supažindinti jaunuosius romus su žirgais, jų fiziologinėmis savybėmis, sudaryti sąlygas vaikams pajodinėti. Žirgyno vadovė Laimutė su darbuotojų komanda vaikams aprodė žirgyną, leido apžiūrėti gyvūnus, juos pašerti obuoliais, o svarbiausia, skyrė daug laiko vaikams pajodinėti ant tikro žirgo, ant ponio ir nykštukinio ponio. Spalio 1 d., romukai dalyvavo socialinėje akcijoje „ŽvejOK 2016“, kuri vyko Arvydų žuvininkystės ūkyje. Renginyje dalyvavo

Aplinkos viceministras Linas Jonauskas, Romų visuomenės centro draugas Vacys Paulauskas, TV laidų vedėjas Dominykas Ramonas, krepšininkas Kęstutis Šeštokas.

Spalio 21 d. Romų visuomenės centro lankytojai važiavo į Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrą, kur įvyko edukacinio projekto „Kultūrų ratas“ renginys, kuris subūrė skirtingų tautybių mokinius ir paskatino susipažinti su tautų, gyvenančių Lietuvoje, savitumu, tradicijomis, įvairove.

Lapkričio 8 d. grupė vaikų ir paauglių vyko į Kirtimų kultūros centrą kur Vaikų dienos centro „Padėk pritapti“ organizavo renginį „Pažink romų tradicijas ir kalbą“, skirtą Tarptautinei romų kalbos dienai paminėti, kur dalyvavo sukviesti visi bičiuliai iš Panevėžio vaikų dienos užimtumo centro, Ukmergės „Šilo“ pagrindinės mokyklos Antakalnio pradinio ugdymo skyriaus moksleiviai ir dienos centrą „Padėk pritapti“ lankantys vaikai, Lietuvos

sakaliukų sąjungos Alytaus ir Radviliškio skyriaus vaikai. Vaikų parengtą programą papildė vienas žinomiausių šiuolaikinių muzikos atlikėjų Markas Palubenka.

Šiomet lapkričio 15 d. paminint Tolerancijos dieną, buvo suorganizuota diskusija, „Kas yra tolerancija? Tai – žmoniškumo išdava. Mes visi pilni silpnųjų ir paklydimų, todėl atleiskime vieni kitiems visas kvailystes – tai pirmasis gamtos dėsnis,“ - taip apie toleranciją rašė Volteras. Niekada nebus per daug gerų žodžių, supratimo, užuojautos, todėl apie tai reikia ir būtina kalbėti vėl ir vėl. Tolerancijos žodis nereiškia meilės ar taikos. Tai – pakantumas kitam, kitokiam, šiais metais todėl Tolerancijos dienai skirto renginio metu buvo aptarti XX a. istorijos pavyzdžiai, susiję su netolerancija kitai tautai, religijai ar rasei. Paanalizuoti, kokias žiaurias pasekmes gali sukelti netolerancija, priešiškus kitam, kitokiam, aptarti XX a. Lietuvos istorijos faktai (nacių okupaciją ir sovietinės okupacijos laikotarpis, romų holokaustas) rasti tolerancijos/netolerancijos pavyzdžiai.

Lapkričio 17 ir 23 d. mūsų įstaigoje viešėjo Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto ir partnerių iš Belgijos (VIVES University College), Danijos (University College Syddanmark), Jungtinės Karalystės (University of Northumbria at Newcastle), Nyderlandų (Hanze University of Applied Sciences), Portugalijos (Instituto Politécnico de Coimbra), Turkijos (Balikesir University) bei Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto studentai ir dėstytojai. Projekto „Inclusive Education in Early Childhood: Developing Good Practices“, kurio tikslas – ištirti inkliuzinio ugdymo situaciją kiekvienoje šalyje-partnerėje bei parengti gerosios praktikos pavyzdžiais grįstą įtraukiojo ugdymo metodinių priemonių paketą, skirtą su ankstyvojo amžiaus vaikais (nuo 0 iki 8 m.) dirbantiems pedagogams dalyviai stebėjo užsiėmimus su ikimokyklinio ugdymo grupės delegacijos iš vaikais, bendravo su romais, dirbančiais Romų centre, domėjosi RVC veikla bei Kirtimų taboro problemomis. Į svečius buvo atvykusi 20 žmonių

Pagrindinis Romų centro tikslas – kuo sėkmingiau integruoti romų bendruomenę į visuomenę suteikiant įgauti kuo aukštesnį išsilavinimą, įgyti specialybę ir gauti darbą, kad galėtų oriai ir garbingai gyventi, kurti šeimas. Todėl gruodžio 13 d. buvo suorganizuotas profesinio orientavimo susitikimas vyresnio amžiaus vaikams, pakankamai pažangiai lankantiems aukštesnes klases bendrojo lavinimo mokyklose su SOPA lektorėmis, kurios padarė kulinaro, geležinkelininko, apdailininko, siuvėjos, virėjos profesijų prezentacijas. Renginyje dalyvavo ne tik vaikai, bet ir suaugusieji, kuriems buvo įdomu. Romukai su dideliu susidomėjimu žiūrėjo filmukus apie profesijas, po to uždavinėjo klausimus lektorėms Aivai ir Jurgitai apie mokymosi galimybes. Kokios specialybės paklausiausios, kurios geriausiai apmokamos apie įsidarbinimo galimybes išmokus vieno ar kito amato.

Ne pirmus metus draugiškai bendradarbiaujama su vaikų dienos centro „Mūsų nameliai“ Naujojoje Vilniuje. Kas antrą savaitę romų vaikai važiavo į N. Vilnios biblioteką, kur buvo vykdomas projektas „Kultūrų dialogas vienija“. Gruodžio 17 d. vyko baigiamasis projekto renginys, kur buvo malonu stebėti užsimezgsios draugystės momentus, betarpišką ir laisvą skirtingų bendruomenių vaikų bendravimą.

1. 7. Romų vaikų integracijos ir tautinio identiteto puoselėjimo vasaros stovyklos Lietuvoje

Šiomet liepos pabaigoje romų bendruomenės vaikams buvo suorganizuota stovykla kaimo turizmo sodyboje „Guosta“. Kaip ir kiekvienais metais, ilsėtis į stovyklą Romų visuomenės centro darbuotojai atrinko 15 pačių stropiausių mokinių.

Kaip ir pernai, prie stovyklautojų prisijungė keturi Čižiūnų globos namų auklėtiniai – vaikai iš Soročinskių šeimos. Vaikams svarbu išlaikyti ryšius su bendruomene.

Atvykusius vaikus maloniai pasitiko kaimo turizmo sodybos „Guosta“ vadovė ir darbuotojai, kurie aprodė namelius su patogumais (karštu vandeniu, sanitariniais mazgais bei dušais), supažindino su tvarkos taisyklėmis, leido vaikams išsidalinti kambarius. Vaikams buvo numatyta teikti tik šviežiai pagaminta maistą.

Stovykloje dienotvarkė buvo sudaryta pagal paauglių poreikius: vaikai turėjo laisvą laiką asmeniniam poilsiui, komandiniam sportui, maudimuisi, laiką bendravimui prie laužo bei hobiams ir kūrybiškumui skatinti. Tuo pačiu tam tikros veiklos ir ugdymo elementai buvo nukreipti į identiteto ir romų tradicijų išsaugojimą.

Pagal iš anksto numatyta dienotvarkę buvo vykdomos įvairios veiklos: pažintis su aplinka, laikas prie ežero, kambarių apipavidalinimas ir pristatymas, komandiniai žaidimai, dailės terapija, kvadrato varžybos, stovyklautojų pamėgtas žaidimas „2 kapitonai“, stalo žaidimų konkursas, žvejyba, visus metus trokštamas žaidimas „Lobio paieška“, vakaras prie laužo - dešrelių ir šašliko kepimas, individualus bendravimas, grybavimas-uogavimas.

Manytina, kad stovyklų laikas turi būti ilgesnis, būtų tikslinga organizuoti keletą pamainų skirtingo amžiaus vaikams.

2. Paslauga „Romų įgalinimas ir įgūdžių ugdymas“

2.1. Tarpkultūriniai tarpininkai kartu su kitais RVC darbuotojais nuolat tiesiogiai bendrauja su romais, jų šeimomis. Pagrindinis darbo metodas – atvejo vadyba. Tarpininkai padeda identifikuoti socialinę problemą ir surasti sprendimą, patarti, pakonsultuoti, suteikti lydimąją pagalbą. Kartu tarpininkai kaupia informaciją apie romų bendruomenę Lietuvoje.

Bendras kontaktinių valandų skaičius – 1440. Pagalbą gavo 234 romai, kas antras Kirtimų romų taboro gyventojas ir romai iš Šalčininkų, Varėnos, Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Marijampolės, Anykščių.

Pagrindinės konsultavimo temos – skurdo mažinimas, skolos, pašalpos, baudos.
Tarpininkų invazijos temos – vaikų lankomumas, sveikatos apsauga.

2.2. Informacinių paslaugų teikimas romų bendruomenės atstovams

Romų bendruomenė nuolat turi prieigą prie Interneto. Sudarytos ir užtikrintos sąlygos kompiuterinio raštingumo ugdymui: nuolat veikė Informacinis centras – romų bendruomenės atstovai galėjo nemokamai naudotis 5 kompiuteriais, interneto ryšiu, kompiuteriniais tinklais. Esant poreikiui buvo teikiamos konsultacijos, padedančios formuoti bei ugdyti kompiuterinio raštingumo įgūdžius. Skirta 1920 val.

2.3. Individualių konsultacijų kompiuterinio raštingumo klausimais teikimas romams

Numatytos individualios konsultacijos, kuriomis pagrinde naudojasi romai, besimokantys nuotoliniu būdu. RVC specialistai lavina naudojimosi kompiuteriu įgūdžius, padeda atlikti užduotis, supažindina su kompiuterinėmis programomis. Suteikta 180 konsultacijų.

2.4. Valstybinės kalbos kursų I lygiu organizavimas Eišiškėse

Nustatytas lietuvių kalbos kursų poreikis Eišiškės, kur romai neturi kalbinės aplinkos. Kursų programa sudaryta remiantis 10 metų patirtimi, panaudojant metodinę medžiagą iš ankstesnių lietuvių kalbos kursų. Lietuvių kalba dėstoma 10 asmenų grupei. Kursų trukmė – 96 val. Lankomumą užtikrina bendruomenės lyderiai.

2.5. Teisinio raštingumo konsultacijos Vilniuje ir Eišiškėse

Romai nuolat susiduria su problemomis, kurių sprendimas reikalauja teisinio pasirengimo. Tokia pagalba būtina. RVC darbuotojams talkino profesionalūs teisininkai bei studentai ir savanoriai. Būtina pažymėti, kad daugumoje atvejų romai neturi galimybės gauti kvalifikuotą pagalbą dėl lėšų stokos, pasitaikė atvejų, kai advokatai nesiėmė jų bylų, tačiau paskutiniu metu atsirado tendencija, kai rami nenori kreiptis dėl oficialios teisinės pagalbos, nes yra nubauginti.

RVC darbuotojai kartu su teisininkais Ž. Mišeikiu, I. Pupeikiu, J. Samuolyte, B. Sabatauskaite rengė dokumentus įvairiais teisiniais klausimais, dažniausiai gvildenamos

temos – LR pilietybės įstatymo taikymas, leidimai nuolat ir laikinai gyventi Lietuvoje, globos ir rūpybos klausimai. Konsultacijoms skirtos 96 valandos.

2.6. Romų bendruomenės įgalinimo renginiai

2016 m. RVC organizavo 4 romų bendruomenės įgalinimo renginius, skirtus lyderių mokymams, moterų organizacijų kūrimo skatinimui, tarpininkų motyvavimui.

2016 m. birželio 28 d. romų organizacijų atstovai dalyvavo mokymuose, kur buvo pristatyti du romams skirti projektai: iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektas Nr. 08.3.1-ESFA-V-412-01 „Dirbkime kartu su romais – naujos galimybės ir iššūkiai“ ir Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės koordinuojamas projektas „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“. Diskusijos temos: partnerių funkcijų ir veiklų derinimas, abiejų projektų užduočių ir veiklų suderinamumas. Be to, Lietuvos romų bendruomenė pristatė Romų kavinės – daugiafunkcinio centro koncepciją.

2016 m. rugsėjo 20 d. Marijampolėje organizuotas informacinis seminaras vietinei bendruomenei. Aptartos Marijampolės bendruomenės dalyvavimo galimybės vykdomuose projektuose, išdiskutuotos naujai suskurtos organizacijos „Romų kelias“ veiklos, perspektyvos. Numatytas vizitas į Kibartus. Konsultantė Ana Rozanova parengė informaciją tema „Verslo idėjų sąsaja su bendruomenės vizija ir misija“.

2016 m. spalio 27 d. įvyko mokymai tarpininkams. Programoje - Romų mediatorių programos Baltarusijoje koordinuojančios organizacijos Lygių teisių ekspertizės centras prezentacija. Diskusija romų meditacijos tema su organizacijos vadove Natalia Kutuzova ir romų bendruomenės atstovu Artūru Gomonovu. Į atskirą reikšmingą bloką įtrauktos aktualios temos: Fundraising. 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programa – naujas kvietimas. Dalyvavimo aptarimas. Tautinių mažumų departamento prie LRV busimo kvietimo teikti paraiškas aptarimas. Paraiškų rengimo sunkumai. Informacija apie Finansų ministerijos pradėtą EEE mechanizmų programų rengimą.

2016 m. gruodžio 19 d. mokymai adresuoti organizacijų taryboms, lyderiams ir skirti paskatinti tobulinti vidines struktūras ir tarpusavio santykius. Diskusijos tema pažymėta kaip „Demokratija ir sprendimų priėmimas“, tačiau turinys buvo žymiai platesnis. Su komunikacijos formomis ir kanalais bei viešinimo tikslais dalyvius supažindino D. Rušenaitė, ESFA specialistė.

3. Paslauga „Romų kultūros ir tradicijų puoselėjimas ir sklaida“

3.1. Romų vaikų kolektyvo koncertinės programos pristatymas Lietuvoje

VšĮ Romų visuomenės centras ansamblio „Roma de drom“ dainininkai ir šokėjai dalyvavo 6 koncertuose, iš kurių labiausiai įsimintini:

- balandžio 24 d. Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Vilniaus miesto bendrijos renginys „Lietuva – mūsų namai“ Vilniaus Karininkų ramovėje. Koncerto programoje, pagal organizatorių sumanymą, skambėjo tautų, gyvenančių Lietuvoje, dainos, folklorinė muzika.

- gegužės 14-15 d. XIV Lietuvos tautinių mažumų šeštadienių – sekmadienių mokyklų festivalis Visagine. Šventinės programos vienijanti tema – Paukščio simbolis mano kultūroje. Koncerto programoje, pagal organizatorių sumanymą, skambėjo tautų, gyvenančių Lietuvoje, dainos, folklorinė muzika.

- birželio 4 d. Romų jaunimo festivalis „Tambūrinai“ Šiaulių koncertinėje salėje Polifonija. Dalyviai iš Šiaulių, Panevėžio, Vilniaus turėjo galimybę susipažinti su šokio pradmenimis bei istorija. Renginiui ansamblis parengė naują programą, pagal susitarimą su Romų integracijos namais gavo naujus koncertinius rūbus. Festivalio programoje buvo edukacinė programa, kurią vedė Šiaulių šokių kolektyvo „Melihha Dance“ choreografė Eglė Rukienė.

- rugsėjo 13 d. RVC renginys Panevėžyje skirtas romų holokausto aukoms atminti, „Atminimo akmenų“ atidarymas. G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje vyko Romų holokausto aukų parodos atidarymas ir Panevėžio bei Vilniaus Kirtimų vaikų dienos užimtumo centrų pristatoma meninė programa.

- spalio 11 dieną Romų visuomenės centro jaunieji atlikėjai kartu su draugais iš kitų tautinių mažumų bendruomenių surengė įspūdingą koncertą. Liaudies dainas ir šokius atliko Lentvario „Versmės“ gimnazijos, Lietuvos karaimų bendrijos, Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos, Šalčininkų r. Butrimonių A. Krepštul gimnazijos, Vilniaus lietuvių namų, Vilniaus P. Skorinos gimnazijos ir RVC kolektyvai.

- lapkričio 29 dieną Romų visuomenės centro jaunieji atlikėjai kartu su draugais iš Naujosios Vilnios bibliotekos Dienos centro „Mūsų nameliai“ surengė pasirodymą, skirtą kuriamam video filmui „Kultūrų pynė“. Koncerto programa buvo sudaryta iš naujų šokių ir dainų, atskleidė individualius atlikėjų gabumus. Dalis programos filmo kūrėjų sumanymu buvo skirta improvizacijoms, ir būtent ji labiausiai pavyko.

3.2. Romų vaikų piešinių parodų organizavimas Vilniuje

Siekiant plėtoti romų kultūros pažinimą bei integracijos Spalio 18 d. jaunųjų dailininkų paroda buvo atidaryta Lapelių bendruomenėje (Širvintų rajonas). Renginio metu

buvo organizuojamas romų kultūros, VšĮ Romų visuomenės centras veiklos, vaikų piešinių ir žinoma šokių pristatymas.

Gruodžio 3 d. buvo atidaryta paroda „15 akimirų“, skirta VšĮ Romų visuomenės centro penkiolikos metų veiklos sukakčiai.

3.3. Romų Holokausto aukų minėjimo organizavimas 08 02 Paneriuose

Rugpjūčio 2 d. Vilniuje paminėta Tarptautinė romų holokausto aukų atminimo diena. Aukų pagerbimo ceremonijoje Panerių memoriale dalyvavo romų bendruomenės, valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų atstovai, vilniečiai. Kalbėję Romų visuomenės centro direktorė Svetlana Novopolskaja, Lietuvos romų bendruomenės pirmininkas Išvanas Kvikas, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Lietuvos žmogaus teisių centro direktorė Birutė Sabatauskaitė, Vilniaus čigonų bendrijos pirmininkas Stepas Visockis, Genocido aukų muziejaus vadovas Eugenijus Peikštenis pažymėjo, kad nacizmo nusikaltimams prieš žmoniją nėra senaties termino. Negalima pamiršti holokausto aukų atminimo, kad niekada tai nepasikartotų. Tylos minute buvo pagerbtas romų Holokausto aukų atminimas. Prie paminklo fašizmo aukoms minėjimo dalyviai padėjo gėlių.

Vėliau minėjimo dalyviai Genocido aukų muziejuje žiūrėjo Lenkijos televizijos filmą apie poetę romę „Papuša“ („Papusza). Filmo režisieriai – Joana Kos-Krauzė (Joanna Kos-Krauze) ir Kšištofas Krauzė (Krzysztof Krauzė). Filmą peržiūrai maloniai suteikė Lenkijos institutas Vilniuje.

Rugpjūčio 2 d. visame pasaulyje minima Tarptautinė romų holokausto aukų atminimo aukų diena.

4. Paslauga „Informacijos sklaida“

4.1. Visuomenės informavimas apie Lietuvos romų tautinės mažumos aktualijas, organizacijų veiklą, projektus ir renginius paslaugų teikėjo internet svetainėje arba kitose visuomenės informavimo priemonėse

RVC nuolat talpino informacinius pranešimus interneto svetainėje www.roma.lt, Romų visuomenės centro Facebook paskyroje, platino kitais kanalais. Viso parengta 48 pranešimai.

5. Paslauga „Patalpų ir įrangos suteikimas romų nevyriausybinių organizacijų veiklai arba su romais dirbančių organizacijų veiklai“

5.1. Patalpų ir būtinos įrangos suteikimas nemokamai romų bendruomenės renginiams organizuoti pagal poreikį

Suteiktos patalpos 21 renginiui.

Pagal minėtą sutartį 2016 m. gautos lėšos – 59 958 eurai (penkiasdešimt devyni tūkstančiai devyni šimtai penkiasdešimt aštuoni eurai) - buvo apskaitomos įstaigos biudžetinėje sąskaitoje. Atsiskaitymas už gautas lėšas buvo atliekamas pagal LR Kultūros ministerijos ir Tautinių mažumų ir departamento prie LR Vyriausybės nustatytą tvarką.

Taip pat, pagal minėtas sutartis, buvo padengtos VšĮ Romų visuomenės centras išlaikymo (šildymas, elektra, vanduo, patalpų apsauga, valymo paslaugos ir pan.) bei funkcionavimo (telefono, fakso ir pastovus interneto ryšys, kopijavimo ir skenavimo paslaugos ir pan.) išlaidas.

IKIMOKYKLINIS IR PRIEŠMOKYKLINIS UGDYMAS

2016/2017 MOKSLO METAI

2015/2016 m.m. ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupę lankė 25 trijų – aštuonių metų amžiaus vaikai, iš jų - 12 priešmokyklinukų (1 aštuonerių metų berniukas vadovaujantis Vilniaus pedagoginės–psichologinės tarnybos rekomendacijomis, dėl psichologinių problemų siekiant sukurti sveiką ugdymosi aplinką, lankė priešmokyklinio ugdymo grupę RVC). 2016 m. rugsėjo 1 d. išėjusių į miesto bendrojo lavinimo mokyklas. Tendencija išlieka rinktis ugdymąsi rusų kalba, nes vyresnieji broliai ar sesės jau lanko Saulėtekio vidurinę mokyklą (dabar daugiafunkcinis centras), kur ugdymas organizuojamas taikant dvikalbystės metodą. Į Naujininkų mokyklą išėjo 4 pirmaklasiai, kiti - į Saulėtekio daugiafunkcinį centrą ar į kitas miesto mokyklas. Taip pat drauge su pirmaklasiais vyresniais broliais ar sesėm išėjo ir potencialių priešmokyklinukų vaikų grupė, nes Saulėtekio daugiafunkciniame centre atidaryta priešmokyklinio ugdymo grupė). Suteikus romų šeimoms socialinį būstą, dalis vaikų taip pat išėjo į miesto mokyklas. Pritaikius tėvams kardomąsias priemones, keletas vaikų buvo išvežta į vaikų globos namus. Tai labai įtakojo mažą vaikų grupę, lankančią RVC. 2016/2017 m.m. buvo suformuota mišri 13 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų grupė (iš jų tik 2 priešmokyklinukai, turintys labai menkus socialinius, pedagoginius įgūdžius). Esama nesaugi aplinka Kirtimų tabore labai įtakoja vaikų lankomumą – kas labai stabdo sėkmingą vaikų ugdymosi procesą.

NUOTOLINIS MOKYMAS 2015/2016-2016/2017 MOKSLO METAIS

Romų visuomenės centre nuo 2007 m. veikia nuotolinio mokymo konsultacinis punktas. Tai puiki galimybė romams įgyti minimalų išsilavinimą, kad po to lengviau būtų įsijungti į darbo rinką (platesnės profesijos ar darbo įsigijimo galimybės), sėkmingiau integruotis į visuomenę.

Šiuo metu paslauga teikiama per Akmenės suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centrą. 2015/2016 mokslo metais 6-12 kl. mokėsi 17 suaugusiųjų moksleivių, kurie per anksti dėl vienokių ar kitokių aplinkybių iškrito iš bendrojo lavinimo mokyklų ugdymosi proceso. Iš jų 2016 metais 1 baigė 10 klasių ir gavo I pakopos vidurinio ugdymo programos baigimo pažymėjimą, 1 išklausė II pakopos vidurinio ugdymo programą, 2016 metų rugsėjo 1 d. turime 17 mokinių nuo 6 iki 10 kl., norinčių mokytis nuotoliniu būdu ir įgyti bendrojo ugdymo išsilavinimą. 2017 m. pavasarį 1 moksleivis ruošiasi laikyti PUPP egzaminus ir gauti I pakopos vidurinio ugdymo programos baigimo pažymėjimą. Mokymasis nuotoliniu būdu tobulina romų bendruomenės kompiuterinį raštingumą, tokiu būdu kelia jų socialinę kompetenciją. Skurdoka techninė kompiuterinės klasės būklė trikdo ugdymosi sėkmę ir galimybes dalyvauti nuotolinio mokymosi Adobe Conect vaizdo pamokose.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

RVC pastangoms Kirtimų gyventojams skirta parama kietu kūru. Vilniaus m. Socialinės paramos centras sudaro sutartį su RVC dėl malkų išdalavimo, visi pagrindiniai darbai atliekami mūsų pačių.

RVC darbuotojai tarpininkauja Socialinės paramos centre, Migracijos tarnyboje, teismuose, Vilniaus darbo biržoje, Ligonių kasose, bankuose, Probacijos tarnyboje, SoDroje, LESTO skyriuose, Vilniaus m. suaugusiųjų mokymo centre, notarų, antstolių kontorose.

RVC darbuotojai kartu su romų organizacijomis dėjo pastangas vandens tiekimo problemai spręsti. Bendrauta tiesiogiai su įmonės „Vilniaus vandenys“ atstovais, sudaromi sąlyginiai susitarimai.

Nuolat bendraujama su 2-ju policijos komisariatu ir Kirtimų įgaliotiniu A. Saulevičiumi.

Per 2015 m. RVC atliko daug veiksmų išaiškinant situaciją su romų bustu. Dalyvaujama Vilniaus miesto savivaldybės darbo grupėje Kirtimų romų gyvenvietės problemoms spręsti.

Kiekvienais metais RVC partneriai šveicarų organizacija „Mission Litauen“ atgabena labdaros siuntą – drabužius, mokyklines, higienos priemones. Organizuojami bendri renginiai.

Struktūrinių fondų ir SADM finansuojamas projektas

Dirbkime kartu su romais - naujos darbo galimybės ir iššūkiai projekto Nr. 08.3.1.-ESFA-V-412-01-0001

Projekto tikslas:

Teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties

Projekto uždaviniai:

- Sudaryti sąlygas romams įsitraukti į darbo rinką, skatinti motyvaciją dirbti, naudojant inovatyvias karjeros ugdymo priemones, sudaryti sąlygas įgyti ir kelti kvalifikaciją; įsitvirtinti ir dalyvauti visuomenės gyvenime;
 - Formuoti teigiamą požiūrį į romų bendruomenę, naikinti stereotipus, keisti darbdavio – darbuotojo santykius įdarbinant romus
1. Projekto vykdytojai ketina spręsti romų bendruomenės socialinės atskirties problemą, kurią sudaro tarpusavyje persipynę skurdo, menko išsilavinimo ir bedarbystės reiškiniai. Dėl ilgalaikės atskirties daug romų yra atitrukę nuo visuomenėje sukuriamų galimybių ir neturi įgūdžių jomis pasinaudoti. Tyrimai rodo, kad absoliuti dauguma darbingo amžiaus romų verčiasi neformaliame ekonomikos sektoriuje, 42% nedirba jokie darbo. Romų neraštingumo lygis aukštas, dauguma romų nėra įgiję jokios profesijos. Įsidarbinimą komplikuoja neigiamas darbdavių ir visos visuomenės požiūris į romus. Labai mažai adaptuotų profesinio mokymo programų suaugusiems, neturintiems pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo. Nėra taikomos mokymo darbo vietoje programos. Visi anksčiau vykdyti romų integracijos į darbo rinką projektai buvo sėkmingi, turėjo akivaizdų teigiamą rezultatą ir poveikį, tačiau dėl tęstinumo užtikrinimo galimybių stokos negalėjo pakeisti situacijos iš esmės. Efektyvūs paramos mechanizmai dirbant su sunkiai integruojamais asmenimis menkai plėtojami. Be ES paramos naujoviškų socialinės veiklos priemonių ir integracijos į darbo rinką priemonių sukurti ir išbandyti neįmanoma
 2. Projektą įgyvendins 6 romų organizacijos, kurios tarpusavyje pasiskirstys veiklų įgyvendinimo funkcijas. Partneriai pasirašys Jungtinės veiklos sutartį. Pareiškėjas – VšĮ Romų visuomenės centras – bus atsakingas už viso projekto veiklų valdymą, partnerių koordinavimą, išteklių ir išlaidų planavimą, rizikos ir pokyčių valdymą, projekto veiklų ataskaitų rengimą. Partneriai atsakingi už tiesioginį darbą su romais, socialinių, konsultacinių, tarpininkavimo paslaugų teikimą, projekto veiklų vykdymą. Veiklų pasiskirstymas su partneriais atliktas parengiamojoje projekto aprašymo stadijoje. Nustatytos tikslinės grupės ir jų skaičius. VšĮ Romų visuomenės centras turi patirtį vykdant ESFA administruojamus projektus.
 3. Projektą planuojama įgyvendinti Vilniaus mieste, skiriant ypatingą dėmesį Kirtimų gyventojams, o taip pat Šiauliuose, Panevėžyje, Vilniaus, Šalčininkų, Varėnos, vėliau-

Marijampolėje, Vilkaviškio (Kybartai), Anykščių (Troškūnai), Joniškio (Žagarė) rajonuose.

4. Projekto veiklos: sociokultūrinės paslaugos, profesinis orientavimas ir mokymai, mentorystė, mokymai darbo vietose, pagalba įsidarbinant.

VISUOMENINĖ VEIKLA

2016 m. tęsėsi bendradarbiavimas su Vilniaus m. savivaldybės centrinės bibliotekos N. Vilnios bibliotekos projekte **„Kultūrų dialogas vienija: programa romų vaikams ir jaunimui“**. Visų metų įtemptą veiklą vainikavo vaikų spektaklis „Iš romų gyvenimo“, kuriame vaidino bibliotekos ir RVC Vaikų dienos centrų lankytojai – 11-13 metų amžiaus vaikai. Spektaklį, kuri pažiūrėjo N. Vilnios gyventojai, ketinama parodyti ir Kirtimuose.

2016 m. Romų visuomenės centras sėkmingai bendradarbiavo su Trakų švietimo centru, laimėjusiu Neformalaus švietimo centro konkursą su projektu **„Pažinkime vieni kitus“**. Veiklose dalyvavo skirtingų tautinių mažumų vaikai – lietuviai, lenkai, rusai, karaimai, romai. Vasaros poilsio stovyklose vaikai susipažino su tautų, gyvenančių Lietuvoje, istorija ir tradicijomis, pasirengė viktorinai, o lapkričio mėn. susitiko Trakuose. Tai buvo įspūdinga ansamblių ir solistų subėga. Projektas yra tęstinis, RVC ketina dalyvauti jame ir 2016 m.

Nuo 2014 m. RVC koordinuoja Europos Tarybos ir Europos Komisijos programos ROMED įgyvendinimą Lietuvoje. 2015 m. surengtas 1 mokymas potencialiems romų mediatoriams. Tikimasi, kad būtent ROMED programoje parengti romų aktyvistai galės dirbti pagal vieną iš Romų integracijos plano priemonę.

Kaip vienas iš Žmogaus teisių organizacijų koalicijos narių, RVC aktyviai dalyvauja šioje veikloje, Koalicijos organizuojamose kampanijose.

Be to, RVC aktyvus ir tarptautinėje veikloje. Kasmet RVC atstovai vyksta į Romų aukščiausio lygio susitikimus Briuselyje

RVC koordinuojant romų jaunimas aktyviai dalyvauja tarptautiniame judėjime „Youth in Action“, nuo 2014 m. reorganizuotame į EK programos ERAMUS+ dalį.

RVC – aktyviai veikiantis Europos tinklo prieš rasizmą (ENAR) narys, Europos romų organizacijų tinklo ERGO Network (European Roma Grassroots Organisations) narys.

Veiklos planai ir prognozės ateinantiems finansiniams metams

Romų visuomenės centras ketina dalyvauti 2017 m. Tautinių mažumų departamento konkurse romų integracijos paslaugoms teikti.

2017 m. laukiama LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų dienos centro programos rėmuose pasirašytos sutarties pratęsimo projektui „Laipteliai į viršų“ vykdyti.

Vilniaus m. savivaldybė rengia sutartys dėl ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupių finansavimo pagal „mokinio krepšelio“ programą ir nemokamo maitinimo organizavimo.

Vilniaus m. savivaldybė 2009 m. neįvykdė savo įsipareigojimų pagal sutartį ir liko skolinga 27 tūkst. litų. Nuo to laiko RVC prašo pripažinti ir gražinti skolą.

RVC kaip partneris 2017 m. dalyvaus EVZ fondo finansuojamame projekte „Veiklos rekomendacijų kovai su antisemitizmu ir romofobija Lietuvoje rengimas“ (Development of recommendations for action in the fight against antisemitism and antigypsyism in Lithuania), pareiškėjas – Lietuvos žydų bendruomenė.

Romų visuomenės centras aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, ir ketina skirti tai veiklai daug laiko ir pastangų. Tačiau projektinė veikla ne finansuoja pastato ir aptarnaujančio personalo išlaikymo. Todėl tikimasi, kad dalininkai užtikrins tokių būtinų išlaidų finansavimą

Direktorė

Svetlana Novopolskaja